

DOI: 10.31866/2410-1311.42.2023.293803

УДК 338.48:379.8(477)

**ВПЛИВ СУЧАСНИХ TRAVEL-ТРЕНДІВ НА РОЗВИТОК
КУЛЬТУРНО-ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ УКРАЇНИ**Леся Устименко^{1а}, Юлія Назимко^{2а}¹Кандидат педагогічних наук, доцент,

ORCID: 0000-0003-2631-1459

e-mail: ustilesia@gmail.com

²магістр,

ORCID: 0009-0000-8859-1682

e-mail: yulychka12@gmail.com

^аКиївський національний університет

культури і мистецтв,

Київ, Україна

Для цитування:

Устименко, Л., & Назимко, Ю. (2023). Вплив сучасних travel-трендів на розвиток культурно-туристичних дестинацій України. *Питання культурології*, 42, 296–306. doi: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.42.2023.293803>

Мета статті — проаналізувати сучасні travel-тренди та їх вплив на розвиток культурно-туристичних дестинацій України. *Результати дослідження*. Використання основних наукових методів критичного аналізу, систематизації та синтезу, а також методологічних підходів, що застосовуються в культурології (структурно-функціональний аналіз, методика адаптації культурних ресурсів до експонування), дало змогу проаналізувати теоретичні аспекти розвитку культурно-туристичних дестинацій. Для подолання кризи туристичної індустрії запропоновано організувати нові заходи, які привернуть увагу туристів до трендових культурно-туристичних дестинацій, зокрема програму «Столиці туризму України», де можна було б окремо виділити тематичні столиці, які охопили б відповідні культурно-туристичні дестинації. Обґрунтовано пропозицію щодо створення портфеля ініціатив профільних програм культурного туризму в трендових туристичних дестинаціях з метою їх популяризації; визначено основні критерії конкурсного відбору програми «Столиці туризму України» за тематичними профілями. *Наукова новизна*. Введено до наукового обігу туризмознавства поняття «трендова культурно-туристична дестинація». Розроблено та представлено класифікацію трендових культурно-туристичних дестинацій. *Висновки*. Схарактеризовано сучасні travel-тренди як чинники розвитку культурно-туристичних дестинацій. Визначено специфічні особливості трендових культурно-туристичних дестинацій України та перспективи їх розвитку. Досліджено вплив сучасних туристичних трендів на формування та зростання попиту в найбільш відвідуваних регіонах України. Визначено можливості впровадження інноваційних підходів у системі управління та оптимізації діяльності

© Гаврилук А., 2023

© Виставна А., 2023

Стаття надійшла до редакції: 29.07.2023

туристичної індустрії України в цілому та ефективного функціонування і розвитку трендових культурно-туристичних дестинацій зокрема. Розроблено практичні рекомендації щодо формування, оптимізації та розвитку культурно-туристичних дестинацій України в контексті сучасних туристичних трендів на основі світового досвіду.

■ **Ключові слова:** трендова культурно-туристична дестинація; тренд-менеджмент; класифікація трендових культурно-туристичних дестинацій; тренди сфери гостинності та туризму; трендові фахові майстер-класи

■ Вступ

Глобалізація та динамічні процеси, які сьогодні відбуваються у світі, постійно запроваджують нові технології, тренди та тенденції. Тому сучасні тенденції та тренди в туризмі займають провідне місце в розвитку галузі. Сьогодні Всесвітня туристична організація (UNWTO) виділяє основні чинники, що формують загальні тренди і тенденції та туристичні потоки:

– глобалізація, що базується на довгострокових економічних тенденціях, а саме на функціонуванні світової економіки, що своєю чергою посилює процеси глобалізації;

– загальні соціальні тенденції, зокрема урбанізація, індивідуалізація, гедонізація відпочинку, прагнення та очікування нових поколінь;

– політичні тенденції, зокрема забезпечення безпеки туристів, посилення національної кібербезпеки країн світу;

– обмін культурним досвідом, популяризація та збереження культурної своєрідності світової спадщини;

– тенденції збереження навколишнього середовища, зокрема енергетики та природних ресурсів, намагання уникнути загрозливих кліматичних змін, раціональне використання природних ресурсів, розвиток екокультури та перехід до здорового способу життя;

– швидкий розвиток цифрових технологій (UNWTO, n.d.).

Сучасний етап розвитку туризму характеризується активним формуванням туристичних дестинацій, які є комплексним ресурсним складником туристичної системи. У світовій конкуренції за туриста туристична індустрія загалом і провідні туроператори зокрема мають безперервно розвиватися відповідно до туристичних трендів та вдало їх використовувати у своїй діяльності, тому важливим завданням є дослідити вплив туристичних трендів на розвиток туристичних дестинацій. Туристична індустрія України має забезпечувати конкурентоспроможність національного туристичного продукту, тому актуальними є здійснення аналізу та характеристика стану національних туристичних дестинацій, дослідження провідних туристичних трендів і визначення їх впливу щодо створення конкурентоспроможного національного туристичного продукту, що має відповідати сучасним світовим стандартам (Онисько, 2012).

■ Аналіз попередніх досліджень

У статті здійснено огляд актуальних наукових публікацій, відповідного теоретичного матеріалу з теми дослідження. Теоретичне осмислення питань, що

стосуються поняття «туристична дестинація», представлено в публікаціях вітчизняних науковців. Так, Н. Лейпер (Leiper, 1990) та Т. Ткаченко (2009) впровадили дестинацію в наукову практику. Поняття «туристична дестинація» ввів Н. Лейпер (Leiper, 1990), який розглядав її як географічну територію, що приваблива для мандрівників. Серед вітчизняних учених дослідженнями теоретико-практичного значення туристичних дестинацій займалися В. Брич, О. Любіцева, О. Кифяк, М. Бойко, М. Мальська, Д. Басюк, П. Берест, Н. Корж, А. Мазаракі, Т. Лужанська, А. Головчан, С. Мельниченко, О. Яковчук, О. Третяков, О. Музиченко-Козловська та ін. Класифікації нерухомих об'єктів культурної спадщини як туристичного ресурсу присвячені праці О. Зараховського (2019) та інших дослідників.

Вивченню туристичних трендів як ресурсу туризму присвячені роботи О. Бейдика, Л. Устименко, М. Онисько, І. Крупіци, С. Сировця, Є. Музички, В. Петренко та ін. Однак невирішеними залишаються, зокрема, питання впливу туристичних трендів на розвиток культурно-туристичних дестинацій України в сучасних умовах, яким присвячене це дослідження.

■ **Мета статті**

Метою статті є аналіз сучасних туристичних трендів та з'ясування їх впливу на розвиток культурно-туристичних дестинацій України. Для виконання поставленої мети важливо: проаналізувати теоретичні аспекти дослідження культурно-туристичних дестинацій; схарактеризувати сучасні travel-тренди як чинники розвитку культурно-туристичних дестинацій; проаналізувати сучасний стан і перспективи розвитку культурно-туристичних дестинацій сучасної України; дослідити вплив сучасних туристичних трендів на формування попиту в найбільш відвідуваних регіонах України; визначити можливості впровадження інноваційних підходів на туристичних підприємствах України щодо функціонування та розвитку культурно-туристичних дестинацій; розробити практичні рекомендації щодо розвитку культурно-туристичних дестинацій України в контексті сучасних туристичних трендів та світового досвіду.

■ **Результати дослідження**

Вивчення публікацій, присвячених різним аспектам розвитку туристичних дестинацій, показало, що вони є вже частково неактуальними та потребують створення нових концепцій, підходів і визначення нових напрямів діяльності туристичної індустрії. Розвиток суспільства має нові проблеми та ставить нові завдання, особливо після спалаху COVID-19, які потребують інноваційних підходів та рішень, що своєю чергою спонукає звернути увагу на останні туристичні тенденції, які істотно впливають на розвиток туристичних дестинацій. На сьогодні вкрай актуальними є характеристика та аналіз впливу нових туристичних трендів, розробка відповідних концепцій оптимізації діяльності культурно-туристичних дестинацій України в сучасних умовах.

Попри наявність численних наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених з туристичних дестинацій до визначення поняття «туристська дестинація» не склався єдиний підхід.

Відомо, що Всесвітня туристична організація (UNWTO) дає таке визначення: «дестинація — це фізичний простір, у якому відвідувач проводить не менше однієї доби. Він охоплює туристичні продукти, такі як послуги й атракції, а також туристичні ресурси в межах однієї доби подорожування. Цей простір має фізичні й адміністративні кордони, які визначають форму його управління, імідж і репутацію, що впливають на його конкурентоспроможність на туристичному ринку» (UNWTO, n.d.).

Отже, дестинаціями називають території, яким необхідно мати привабливі об'єкти, бути легко доступними (географічно та економічно) для більшості туристів, які мають відповідну інфраструктуру та сервіс. На наш погляд, терміном «дестинація» потрібно описувати не тільки окремо взяте місто або курорт, а і їх периферію та окремі об'єкти між населеними пунктами, тому що для формування потенціалу туристичної сфери є багато чинників. Під час комплектування території окремі пункти необхідно залучати в дестинацію з таких причин: по-перше, діяльність туристичного об'єкта або сервісу на конкретній території повноцінно допустиме тільки в кооперації з периферією; по-друге, зі зростанням кількості туристів також цікавими стають і місця дещо віддалені, що зберегли первозданність, а не тільки найпопулярніші об'єкти. Відповідно, можна стверджувати, що дестинацією називають територію, яка, окрім центрального туристичного об'єкта, має також привабливе оточення та доступність для відвідування більшістю туристів.

Розвиток туристичної дестинації тісно пов'язаний з основними та тимчасовими тенденціями та трендами. Туристичний тренд — це тимчасова тенденція, що висвітлює ключові зміни в туризмі та може бути лінійною, системною або циклічною (Ustymenko, 2021).

З огляду на проведене дослідження з аналізу теоретичного матеріалу щодо понять «туристична дестинація» та «туристичні тренди» пропонується ввести до наукового обігу таке визначення терміна «трендова культурно-туристична дестинація» — це місце з наявними атрактивними культурними ресурсами, відповідними актуальним туристичним трендам, яке може задовольнити культурні запити та інтереси мандрівників і має потужний потенціал щодо акумуляції туристичних потоків, що своєю чергою є важливим чинником популяризації національно-культурної спадщини. Наприклад, це може бути місце з унікальним архітектурним стилем, місцевою кухнею, традиціями та культурою, пам'ятками або іншими аспектами, які стали популярними серед туристів (Батурин, Сорочинці, Трипілля тощо).

Такі дестинації можуть з'являтися на підставі нових трендів, наприклад, підвищення інтересу до певного виду туризму та культурних ресурсів зумовлюють відкриття нових маршрутів. Трендові місця можуть бути джерелом доходу для туристичної галузі та підвищення привабливості регіону серед туристів.

Вивчаючи потенціал трендових культурно-туристичних дестинацій, слід використовувати загальнонаукові методи та підходи, що використовуються в культурології, зокрема структурно-функціональний аналіз, методика адаптації культурних ресурсів до експонування. Особливе місце посідає системний метод, що є найбільш загальним методом дослідження як культури в цілому, так і окремих

її форм. Цей метод орієнтує дослідника на вивчення культури чи культурного феномену як чогось цілого, елементи якого пов'язані численними відношеннями (функціональні, інформаційні та інші). Взаємодія та взаємозв'язок елементів призводить до виникнення нових інтегративних властивостей системи. Також у певному сенсі унікальним методом є семіотичний, що ґрунтується на твердженні, що будь-який культурний об'єкт чи процес (матеріальний чи духовний) розглядається як певний знак або знакова система, завдяки чому здійснюється комунікація, трансляція досвіду від покоління до покоління.

На основі опрацьованого матеріалу визначено критерії та розроблено класифікацію трендових культурно-туристичних дестинацій, яку можна представити так:

- за місцем розташування (локацією) трендові культурно-туристичні дестинації можуть бути міськими, сільськими, розташовані між населеними пунктами;
- за видом використання відповідних туристичних ресурсів, тобто трендові культурно-туристичні дестинації, що здебільшого використовують певні історико-культурні ресурси;
- за масштабом популярності трендові культурно-туристичні дестинації поділяються на місцеві, національні, світового рівня;
- за доступністю трендові культурно-туристичні дестинації поділяються на доступні за місцем знаходження та складнодоступні;
- за ціною категорією трендові культурно-туристичні дестинації поділяються на безплатні, економваріант, VIP;
- за регулярністю функціонування трендові культурно-туристичні дестинації поділяються на постійного функціонування та тимчасові.

Проаналізувавши різні спеціалізовані джерела інформації, зауважимо, що у 2023 році основними туристичними трендами мають стати:

- регенеративні подорожі, де основна увага буде зосереджена на подорожах, які позитивно впливають на культуру та природу;
- віртуальний туризм. Підживлюючи інтерес до метавсесвіту, віртуальна та доповнена реальність можуть перенести мандрівників назад у часі, реконструювати важливі реліквії та ознайомити з інтер'єрами та пропозиціями готелів, ресторанів, туристичними визначними пам'ятками та багатьма іншими об'єктами онлайн;
- подорожі залізницею. Зручність, вартість та екологічність — це чинники, які допоможуть відродити пристрасть до подорожей потягами у 2023 році. Кілька приватних компаній відновлюють нічні поїзди по всій Європі. Нові маршрути та технологічні оновлення залучать людей, які хочуть уповільнити та планувати свої подорожі між країнами більш послідовно;
- NFT подорожі. Non-Fungible Tokens (NFTs) — цифрові активи, які зберігаються на блокчейні — скоро почнуть використовуватися в туристичній індустрії. Перші користувачі використовують їх як ключі, щоб розблокувати фізичний досвід подорожей і реальні приватні простори/мережі. І хоча NFT застосовуватимуться на ринку розкішних подорожей, забезпечуючи додатковий рівень ексклюзивності, їх також можна використовувати для підтримки проектів зі збору коштів і сталого розвитку;

– електроподорожі. Після недавнього глобального попиту на електровелосипеди, подорожі на електросамокатах, електросанчатах, човнах починають розвиватися. І попри занепокоєння щодо наявності та швидкості зарядних пристроїв для електромобілів (EV), оренда електромобілів також стане більш реалістичною можливістю для мандрівників у Європі та США цього року;

– #Nulife. Після пандемії все більше туристів намагатимуться дистанціюватися від інших людей, відмовляючись від готелів на користь сільських будинків і котеджів;

– активні подорожі. Перехід до віддаленої роботи означає, що мільйони людей починають вести малорухливий спосіб життя. Це нове глобальне середовище змушує віддалених і гібридних працівників прагнути до пересування, спонукаючи їх шукати більш активний відпочинок, де вони можуть поєднувати фізичні вправи із зануренням у природу;

– гіперперсоналізація. Індивідуальне обслуговування завжди було ознакою розкішних подорожей, але тепер туристичні компанії роблять усе можливе, щоб туристи отримали унікальні враження. Водночас мандрівники починають вимагати більш персоналізованих подорожей незалежно від бюджету (Parkes & Embling, n.d.).

Внутрішній туризм, як і раніше, залишається в тренді. Однак в Україні після повномасштабного вторгнення ситуація дещо відрізняється. Так, згідно з даними Державного агентства розвитку туризму (ДАРТ), за перші пів року загальні надходження до держбюджету від туристичної галузі скоротилися на 26%. У перші дні війни люди масово їхали у більш безпечні регіони, а саме на захід країни. Загалом від готелів до державного бюджету в перші шість місяців цього року надійшло майже 461 млн грн ("*Подорожі та війна*", 2022).

Після 24 лютого 2022 року пріоритетом під час подорожей стала безпека. У людей з'явилася потреба психологічного розвантаження та зросла зацікавленість до власної історії. Наразі популярними є міські екскурсії та подорожі до історичних пам'яток. Зберігається інтерес до міського туризму — Львів, Ужгород, Київ, Івано-Франківськ, Чернівці, а також невеличкі міста в західних регіонах, відомі своєю гостинністю та атмосферою, природні локації мають попит серед українців.

Наразі в Україні наявна ще одна проблема, яка впливає на розвиток культурно-туристичних дестинацій. А саме руйнування інфраструктури, на відновлення якої потрібен час і кошти. Сьогодні в Україні хочуть застосувати досвід Хорватії, яка свого часу теж пережила війну та руйнування, а нині має дуже розвинену туристичну галузь. Уряд Хорватії почав відновлювати туризм у тих регіонах, які війна не зачепила. Тому в Україні планується насамперед спрямувати зусилля на розбудову Карпатського регіону (Абакумова, 2023). А вже після розмінування та відновлення територій буде розвиток туризму в інших регіонах. Крім того, Державне агентство розвитку туризму працює над питанням меморіалізації Київщини як регіону, що пережив окупацію (Державне Агентство Розвитку Туризму, б.д.).

На нашу думку, шляхами для подолання кризи туристичної індустрії також повинні бути розвиток вже наявних і створення нових заходів, які привернуть

увагу туристів. Так, цікавою програмою є «Культурні столиці України» за сприянням Українського інституту книги та ГО «Всеукраїнське громадське об'єднання "Інститут Республіка"», а також за суттєвої інформаційної підтримки Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» та Всеукраїнської громадської організації «Асоціація малих міст України». «Культурна столиця України» — почесний річний статус, який може бути присвоєний територіальній громаді (потенційній або реальній туристичній дестинації) зі спроможністю реалізувати річну програму культурно-мистецьких проєктів (портфель ініціатив).

У межах програми був проведений конкурс за почесні річні статуси:

- Велика культурна столиця-2022;
- Мала культурна столиця-2022;
- Книжкова столиця-2022 (Український культурний фонд, б.д.).

Продовжуючи вдалий проєкт для підтримки та розвитку туристичної галузі в цілому та туристичних дестинацій зокрема, варто розробити та провести програму «Туристичні столиці України», де можна було б окремо виділити «Столиця гастрономічного туризму України», «Крафтова туристична столиця України», «Столиця гірськолижного туризму України», «Літературна столиця України», «Наукова столиця України» (розвиток наукового туризму), «Морська столиця України»; «Столиця пізнавального туризму України», «Столиця екстремального туризму України», «Столиця промислового туризму України» та ін. Для туристів відвідування подібних столиць матиме пізнавальне значення та позитивні туристичні враження.

До прикладу, сформуємо критерії для конкурсу «Столиця гастрономічного туризму України»:

- культурна спадщина: історія та традиції гастрономічної культури регіону, зокрема давні рецепти, національні страви та традиції, пов'язані з харчуванням;
- якість і різноманітність: доступність високоякісних продуктів та їжі, різноманітність і наявність страв різних кухонь світу. Також можуть бути враховані регіональні сезонні продукти, спеціальні технології приготування та інноваційні техніки;
- гастрономічна інфраструктура: наявність ресторанів, кав'ярень, кулінарних шкіл, фермерських ринків та інших закладів, пов'язаних з гастрономічною культурою регіону. Важливо також враховувати наявність туристичної інфраструктури, яка допомагає відвідувачам насолоджуватися місцевою кухнею та звичаями;
- туристичний потенціал: наявність культурних і природних визначних місць, розвиток туризму, можливості для активного відпочинку та екскурсій. Важливою є також наявність кваліфікованого персоналу та підтримка державної і місцевої влади в організації подій, пов'язаних з гастрономією;
- інновації та розвиток: інноваційні підходи та розвиток гастрономічної культури, наявність кулінарних і гастрономічних конкурсів, співпраця з кулінарними експертами та провідними гастрономічними школами, розвиток гастрономічного туризму та інноваційність підходів до просування гастрономічної культури в цифровому просторі;

- соціальна відповідальність: наявність програми зі зменшення відходів і стимулювання екологічних підходів, використання місцевих продуктів та підтримка місцевих виробників;

- маркетингові підходи: наявність ефективних стратегій просування та реклами місцевої гастрономічної культури, наявність спеціальних подій, фестивалів, маркетів та інших заходів, що привертають увагу до регіону та його гастрономії;

- економічний потенціал: наявність інвестиційних проєктів і розвиток малого та середнього бізнесу в гастрономічній сфері, що сприяють збільшенню кількості робочих місць та економічному зростанню регіону;

- гастрономічні тренди: це найважливіший складник, який має залучити не тільки туристів, але і професіоналів гастрономічної справи, які можуть успішно демонструвати свою майстерність, проводячи фахові майстер-класи.

Врахування цих критеріїв допоможе визначити переможця конкурсу «Столиця гастрономічного туризму України» та сприятиме розвитку гастрономічної культури та гастрономічного туризму (за умови успішного проведення заходу), що зробить більш привабливою для туристів та інвесторів трендову туристичну дестинацію. Відповідно, іншопрофільні «Столиці туризму України» можуть розробити аналогічні критерії (більшість з представлених є універсальними).

Отже, сучасні travel-тренди мають значний вплив на розвиток туризму в Україні. Ці тренди визначають очікування туристів і змінюють їхнє сприйняття туризму та відпочинку. Деякі з них охоплюють:

- збільшення кількості туристів;
- розвиток нових видів туризму;
- підвищення якості послуг;
- розвиток інфраструктури;
- збереження культурної спадщини.

Однак сучасні тренди в туризмі також можуть мати негативний вплив на деякі туристичні дестинації в Україні. Наприклад, попит на туризм може спричинити перенавантаження популярних місць відпочинку, що може завдати шкоди довкіллю та знизити якість відпочинку для туристів. Своєю чергою це легко контролюється дотриманням вимог щодо пропускового потенціалу туристичних ресурсів і територій (дестинацій).

Крім того, недосконале управління туристичною індустрією може призвести до нерівномірного розвитку різних регіонів України та до проблем зі збереженням культурної спадщини та довкілля. Важливо, щоб уряд та інвестори забезпечили збалансований розвиток туристичної індустрії, який би сприяв розвитку економіки країни, збереженню культурної спадщини, довкілля та задоволенню потреб туристів.

■ Висновки

Застосування наукових і культурологічних методів дало змогу проаналізувати теоретичні аспекти дослідження культурно-туристичних дестинацій і схарактеризувати сучасні travel-тренди як чинники розвитку туристичних дестинацій. Визначено специфічні особливості трендових культурно-туристичних дестинацій.

цій України та перспективи їх розвитку. Досліджено вплив сучасних туристичних трендів на формування попиту в найбільш відвідуваних регіонах України, можливості впровадження інноваційних підходів на туристичних підприємствах України щодо функціонування та розвитку культурно-туристичних дестинацій. Розроблено практичні рекомендації щодо розвитку туристичних дестинацій України в контексті сучасних туристичних трендів та на основі світового досвіду.

У теоретичному аспекті на основі опрацьованого матеріалу визначено критерії, розроблено та представлено класифікацію трендових культурно-туристичних дестинацій. Також введено до наукового обігу туризмознавства поняття «трендова культурно-туристична дестинація».

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в розробці та здійсненні концепції реалізації потенціалу культурно-туристичних дестинацій України в контексті сучасних туристичних трендів засобами туризму та рекреаційної діяльності. Відповідно, для подолання наявної кризи національної туристичної індустрії запропоновано організувати нові заходи, що привернуть увагу туристів до трендових культурно-туристичних дестинацій, зокрема програму «Столиці туризму України», де можна було б окремо виділити тематичні столиці, щоб охопити відповідні культурно-туристичні дестинації. Обґрунтовано пропозицію щодо створення портфеля ініціатив профільних програм культурного туризму в трендових туристичних дестинаціях з метою їх популяризації; визначено основні критерії конкурсного відбору програми «Столиці туризму України» за тематичними профілями. Механізми зазначеної концепції мають сприяти ефективному функціонуванню місць і регіонів, забезпечуючи високу конкурентоспроможність та сталий потік туристів. Отже, туристичні підприємства та державні установи мають змогу планувати та реалізовувати відповідні запропоновані заходи, що здатні подолати кризу розвитку культурно-туристичних дестинацій України, забезпечити залучення різних груп населення до процесу пізнання конкретного туристичного регіону в цілому та подолати проблеми розвитку культурно-туристичних дестинацій зокрема.

■ Список посилань

- Абакумова, Ю. (2023, 2 березня). Мар'яна Олесків, голова Державного агентства розвитку туризму (ДАРТ). У першу чергу зосередимося на розбудові Карпатського туристичного регіону. *Укрінформ*. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3677158-marana-oleskiv-golova-derzavnogo-agentstva-rozvitku-turizmu-dart.html>
- Державне Агентство Розвитку Туризму. (б.д.). *Головна*. <https://www.tourism.gov.ua/>
- Зараховський, О. (2019). Класифікації нерухомих об'єктів культурної спадщини як туристичного ресурсу. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*, 31, 38–43. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi31.216>
- Онисько, М. Б. (2012). Міжнародний туризм: світові тенденції та українські реалії. *Агентство стратегічних досліджень*. <http://sd.net.ua/2012/05/24/turizm-ukraine-mir.html>
- Подорожі та війна: як змінився внутрішній туризм*. (2022, 8 листопада). Mandria.ua. <https://www.mandria.ua/ukraine/beach/104340>
- Ткаченко, Т. І. (2009). *Сталий розвиток туризму* [Монографія]. Київський національний торговельно-економічний університет.

- Український культурний фонд. (б.д.). *Культурні столиці України*. https://ucf.in.ua/m_programs/5f74557e84e55b412c163442
- Leiper, N. (1990). Tourist attraction systems. *Annals of Tourism Research*, 17(3), 367–384. [https://doi.org/10.1016/0160-7383\(90\)90004-B](https://doi.org/10.1016/0160-7383(90)90004-B)
- Parkes, L., & Embling, D. (n.d.). Travel in 2023: Connecting People, Places and Planet. *Euronews Travel*. <https://view.ceros.com/euronews/euronews-2023-travel-trend-report-1/p/1>
- UNWTO. World Tourism Organization. (n.d.). *Home*. <https://www.unwto.org/>
- Ustymenko, L. (2021). Impact of Current Tourism Trends on the Formation of Leisure Culture: Ukrainian Context. *Culture and Arts in the Modern World*, 22, 119–128. <https://doi.org/10.31866/2410-1915.22.2021.235899>

References

- Abakumova, Yu. (2023, March 2). *Mariana Oleskiv, holova Derzhavnoho ahentstva rozvytku turyzmu (DART). U pershu cherhu zoseredymosia na rozbudovi Karpatskoho turystychnoho rehionu* [Mariana Oleskiv, head of the State Tourism Development Agency (DART). First of all, we will focus on the development of the Carpathian tourist region]. *Ukrinform*. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3677158-marana-oleskiv-golova-derzavnogo-agentstva-rozvitku-turizmu-dart.html> [in Ukrainian].
- Leiper, N. (1990). Tourist attraction systems. *Annals of Tourism Research*, 17(3), 367–384. [https://doi.org/10.1016/0160-7383\(90\)90004-B](https://doi.org/10.1016/0160-7383(90)90004-B) [in English].
- Onysko, M. B. (2012). *Mizhnarodnyi turyzm: svitovi tendentsii ta ukrainski realii* [International tourism: global trends and Ukrainian realities]. Ahentstvo stratehichnykh doslidzhen <http://sd.net.ua/2012/05/24/turizm-ukraine-mir.html> [in Ukrainian].
- Parkes, L., & Embling, D. (n.d.). Travel in 2023: Connecting People, Places and Planet. *Euronews Travel*. <https://view.ceros.com/euronews/euronews-2023-travel-trend-report-1/p/1>
- Podorozhi ta viina: yak zminyvsia vnutrishnii turyzm* [Travel and War: How Domestic Tourism Has Changed]. (2022, November 8). *Mandria.ua*. <https://www.mandria.ua/ukraine/beach/104340> [in Ukrainian].
- State Agency for Tourism Development of Ukraine. (n.d.). *Holovna* [Home]. <https://www.tourism.gov.ua/> [in Ukrainian].
- Tkachenko, T. I. (2009). *Stalyi rozvytok turyzmu* [Tourism sustainable development] [Monograph]. Kyiv National University of Trade and Economics [in Ukrainian].
- Ukrainian Cultural Foundation. (n.d.). *Kulturni stolytsi Ukrainy* [Cultural capitals of Ukraine]. https://ucf.in.ua/m_programs/5f74557e84e55b412c163442 [in Ukrainian].
- UNWTO. World Tourism Organization. (n.d.). *Home*. <https://www.unwto.org/> [in English].
- Ustymenko, L. (2021). Impact of Current Tourism Trends on the Formation of Leisure Culture: Ukrainian Context. *Culture and Arts in the Modern World*, 22, 119–128. <https://doi.org/10.31866/2410-1915.22.2021.235899> [in English].
- Zarakhovskiy, O. (2019). *Klasyfikatsii nerukhomykh obektiv kulturnoi spadshchyny yak turystychnoho resursu* [Classification of cultural sites as a tourist resource]. *Ukrainian Culture: The Past, Modern, Ways of Development*, 31, 38–43. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi31.216> [in Ukrainian].

THE IMPACT OF MODERN TRAVEL TRENDS ON THE DEVELOPMENT OF CULTURAL AND TOURIST DESTINATIONS IN UKRAINE

Lesia Ustymenko^{1a}, Yuliia Nazymko^{2a}

¹PhD in Pedagogy, Associate Professor,

ORCID: 0000-0003-2631-1459

e-mail: ustilesia@gmail.com

²Master,

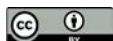
ORCID: 0009-0000-8859-1682

e-mail: yulichka12@gmail.com

^aKyiv National University of Culture and Arts,
Kyiv, Ukraine

The aim of the article is to analyse modern travel trends and their impact on the development of cultural and tourist destinations in Ukraine. *Research results.* The use of the main scientific methods of critical analysis, systematisation and synthesis, as well as, methodological approaches used in cultural studies (structural and functional analysis, methods of adaptation of cultural resources for exhibition), made it possible to analyse the theoretical aspects of cultural and tourist destinations development. To overcome the crisis in the tourism industry, it is proposed to organise new events that will draw tourists' attention to trendy cultural and tourist destinations, including the "Tourism Capitals of Ukraine" programme, where thematic capitals could be separately identified to cover the relevant cultural and tourist destinations. The article substantiates the proposal to create a portfolio of specialised cultural tourism programmes initiatives in trendy tourist destinations with a view to their promotion; identifies the main criteria for the competitive selection of the "Tourism Capitals of Ukraine" programme by thematic profiles. *Scientific novelty.* The concept of "trendy cultural and tourist destination" is introduced into the scientific circulation of tourism studies. The classification of trending cultural and touristic destinations has been developed and presented. *Conclusions.* Modern travel trends as factors in cultural and tourist destinations development are characterised. The specific features of trendy cultural and tourist destinations in Ukraine and the prospects for their development are identified. The influence of modern tourist trends on the formation and growth of demand in the most visited regions of Ukraine is studied. The possibilities of introducing innovative approaches in the management and optimisation system of the tourism industry of Ukraine in general and the effective functioning and development of trendy cultural and tourist destinations, in particular, are identified. Practical recommendations on the formation, optimisation and development of cultural and tourist destinations of Ukraine in the context of modern tourist trends based on international experience are developed.

Keywords: trendy cultural and tourist destination; trend management; trendy cultural and tourist destinations classification; trends in hospitality and tourism; trendy professional master classes

This is an open access journal, and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0.